

Ніна Дика

**“SALOTTO MUSICALE ITALIANO”
В ПАНОРАМІ XXXVI МІЖНАРОДНОГО ФЕСТИВАЛЮ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА «ВІРТУОЗИ»**

На запрошення цього річного XXXVI Міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Віртуози», який традиційно відбувається у Львові з'їхалися музиканти з усього світу – Італії, Іспанії, Австрії, Польщі, США, Німеччини, Естонії Азербайджану. Палітра концертних вечорів приваблювала перлинами світової класики різних жанрів і напрямків. З поміж насиченої панорами фестивалю зустрічаємо, і бароковий скрипковий концерт, і вечори чеських шедеврів, і концертів з творів Бетховена, Брамса, Вівальді, Генделя, Скорика у виконанні зірок світового рівня, і цілу низку симфонічних концертів.

Шанувальників камерного вокального мистецтва привабив незабутній вечір *“Salotto Musicale Italiano”*. На сцені панували дві знані у світі виконавиці – солістка Римської та Мадридської опери Софія Соловій (сопрано) і відома піаністка Жанна Микитка (фортепіано) – представниці генерації митців, які своїм талантом і професіоналізмом особливо яскраво виділяються з поміж музикантів в Україні та за її межами.

У світ тонкої лірики та душевності, що ними так багата італійська музика доби Романтизму, слухача перенесло високе мистецтво камерного вокального музичування наших з вами сучасників Софії Соловій (сопрано) та Жанни Микитки (фортепіано). На сцені Концертного залу імені С. Людкевича Львівської філармонії *«оживали»* образи і сюжети камерних вокальних полотен – Дж. Верді, В. Белліні, Г. Доніцетті, Дж. Россіні, Дж. Пуччіні, П. Масканьї, О. Респігі, Ф. П. Тості, Р. Леонкавалло. На перший план виходить принципово новий герой, який глибоко переживає відчуття смутку та самотності і безупинно намагається відійти від дійсності.

Інтриги додала режисура сценічного простору: слухач-глядач перебував у часо-просторі епохи. Відтворення на сцені ніби «вирізу із життя», як зовсім реального середовища дії значною мірою сприяло музичному вирішенню драматургії музичної панорами. Сценографія відзначалося цікавою режисурою: декорування простору канделябрами, засвічування свічок Софією Соловій під звуки “Вальсу” Фа мажор Джузеппе Верді (1813–1901), версія для фортепіано соло ... у виконанні піаністки Жанни Микитки. Це все додало потрібних акцентів: з перших звуків слухач переїсся у камерну атмосферу епохи Романтизму, де «сум, – словами німецького письменника Т. Манна, – за минулим і, водночас, реалістичне визнання права на розмаїтість у всьому, що коли небудь дійсно існувало зі своїм місцевим колоритом і своєю атмосферою» [Цит. за: Манн Т. Собр. соч. в 10 т. Т. 10. М., 1961. С. 322]. Незабутньою окреленістю інтерпретації вразило емоційне відтворення поетичних строф Т. Солера в баладі «Вигнанець» («*L'esule*») Дж. Верді для голосу і фортепіано:

«Подивись, який прекрасний місяць, яка чудова природа буяє навколо.

Все радіє, лише мене, вигнанця, засуджено проливати сльози.

Але коли я повернусь на Батьківщину, тоді лиш душа моя зрадіє, обійму мою матір і осушу її сльози».

Створення кількох оперних полотен Дж. Верді відбулося в наслідок творчої зустрічі з лібретистом, талановитим поетом-романтиком Т. Солером. Так, опера «Оберто», що з успіхом деб'ютувала 17 листопада 1839 року в театрі La Scala з правом на опублікування у видавництві Джованні Рікорді була першою їхньою спільною працею. В цей час і народився романс «Вигнанець» Дж. Верді на слова Т. Солера. Лібрето Т. Солера не могли залишати байдужим Дж. Верді і вподальшому. Вирізняючись яскравим темпераментом і талантом неперевершеного фантазера, Т. Солер щоразу потребував «змін». Його життя нагадувало роман з елементами детективу: доля щоразу кидала його в різні куточки світу: він був поперемінно чиновником в Іспанії, поліцейським в Єгипті, і, накінець, антикваром в Парижі. Відомо, що саме його лібрето до опери «Набукко» в свій час вивело Дж. Верді з глибокої апатії і повернуло до творчості, а незаперечний успіх цього твору поставив ім'я Дж. Верді в один ряд із знаменитими італійськими композиторами. До слова, опера «Ломбардці в першому хрестовому поході» або «Ієрусалим» (1843) – це ще один твір їхньої співтворчості. Як відомо, вокальні партії Дж. Верді – справжня школа для співаків. У виконанні романсу «Вигнанець» Дж. Верді слухачі захоплювалися легкістю манери співу Софії Соловій в ансамблі з піаністкою Жанною Микиткою, інтерпретація яких вирізнялася артистизмом.

Романтична припіднятість і, водночас, м'який ліризм домінували у виконанні 6 романсів майстра бельканто Вінченцо Белліні (1801–1835), якого сучасники називали «генієм мелодії». Вокальна творчість В. Белліні – це не лише данина часу, вона і сьогодні цікава для виконавців. В пам'яті на довго залишаться інтерпретації кожного із репрезентованих виконавцями романсів: «*Прошу тебе, о мій коханий...*» («*Per pietà, bell'idol mio*»), сл. П. Метастазіо; «*Прекрасний місяцю, ти посріблюєш...*» («*Vaga luna che inargenti*»), сл. Анонім; «*Меланхоліє, ніжна Німфо...*» («*Malinconia, Ninfa Gentile*»), сл. І. Піндемонті; «*Але робить мене щасливим...*» («*Ma rendi pur contento*»), сл. П. Метастазіо; «*Щаслива троянда*» («*Vanne, o rosa fortunata*»), сл. П. Метастазіо; «*Спогад*» («*La ricordanza*»), сл. К. Пеполі. Виконання Софії Соловій,

приваблюючи широтою дихання, безперервністю розвитку у вокальних партіях. Вражало особливо бережливе ставлення до поетичного слова: обрамлюючи мелодію прикраси, набували рис невід'ємної складової, підкреслюючи протяжність і плинність розспіву в ансамблі з піаністкою Жанною Микиткою.

В панорамі концерту особливою театральністю вирізнялася інтерпретація арії «Циганка» («*La Zingara*») Гаetano Доніцетті, сл. К. Гуаїта. За твердженням Дж. Россіні, який завжди пильно слідкував за розвитком італійського мистецтва, саме Г. Доніцетті вважався «одним з найбільш продуктивних і багатограних талантів» свого часу. Опери Гаetano Доніцетті (1797–1848) – блискучого мелодиста, іскрометного віртуоза, майстра співтворення колоритних образів, реалістичних сюжетів після передчасної смерті Вінченцо Белліні, буквально, заповнюють сцени театрів Європи. Подібно магніту величезної сили Дж. Россіні притягував до себе артистів: композиторів, поетів, художників. В полі зору Дж. Россіні були також В. Белліні і Дж. Верді. Зустрічі з ним шукали К. М. Вербер і Р. Вагнер, спілкуванням з ним був гордий К. Сен-Санс, свої твори показував Ференц Ліст. В. Стасов в одному з листів до М. Глінки, втішався тим, що в особі Дж. Россіні «віднайшов художню душу, прекрасну і просту». «В світі погасло велике ім'я! Це було найпопулярніше ім'я нашої епохи, відомість найширша, – і це була сама Італія», – так Дж. Верді відгукнувся на відхід Дж. Россіні у небесні засвіти. Тож, на завершення першого відділу концертної програми прозвучала «Венеційська Регата» («*La Regata Veneziana*») Дж. Россіні, сл. Ф. М. Піаве, зокрема: «Андзолета перед Регатою» («*Anzoleta avanti la regata*»), «Андзолета під час Регати» («*Anzoleta co passa la regata*»), «Андзолета після регати» («*Anzoleta dopo la regata*»). Завжди залишаючись в центрі уваги істинних шанувальників, і нині твори Дж. Россіні хвилюють і пробуджують емоції, впливають на духовний, емоційний світ людини, на її думки і почуття, даруючи незабутні миті насолоди спілкування з мистецтвом «ідеальним в своїй основі» – Музикою. Виконання артистів приваблює розмахом авторських думок, пишною колоритністю сценічних образів.

У другому відділі слухачі насолоджувалися: Дж. Пуччіні («*O mio babbino caro*»), версія для фортепіано соло «*Сонце і любов*» («*Solo e amore*»), анонім (присвячується Паганіні); П. Масканьї «*Серенада*» («*La Serenata*»), сл. Л. Стеккеті; О. Песнігі «*Останнє захоплення*» («*L'ultima ebbrezza*»), сл. (анонім); «*Тумани*» («*Nebbie*»), сл. Ади Негрі; Ф. П. Тості «*Очарування*» («*Malia*»), сл. Р. Е. Пальєра; «*Ідеал*» («*L'ideale*»), сл. К.; «*Я більше тебе не кохаю*» («*Non t'amo più*»), сл. К. Ерріко; Р. Леонкавалло «*Ранок*» («*Mattinata*»), сл. Р. Леонкавалло.

Щоб збагнути всю красу і велич почутого і побаченого, потрібно було привідкрити двері Львівської філармонійної зали травневого вечора 2017 року – і поринути у дивовижний світ вечера-феєрії, коли чудовий голос Софії Соловій (сопрано) в ансамблі з піаністкою Жанною Микиткою подивляв і зачаровував вибагливу публіку інтерпретаціями камерних вокальних полотен італійських композиторів (до слова всі твори виконувалися мовою оригіналу). Свято музичної драми, де домінували професійне мислення і перфектна виконавська техніка, що у синтезі з творчим натхненням виконавців творили естетичний феномен, породжуючи у слухача відчуття приналежності до найвищих цінностей камерного вокального мистецтва. Ніщо не вічне під небом – лише МУЗИКА.

